

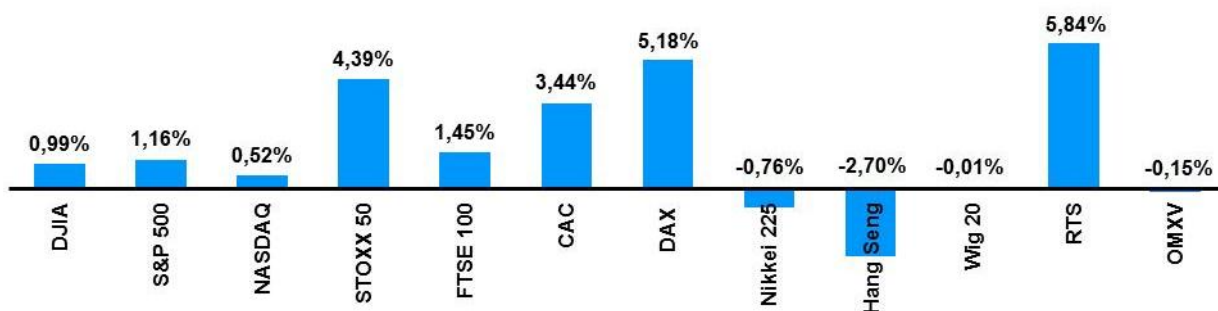

Savaitės naujienų apžvalga

2014 m. lapkričio 24 d. Nr. 47

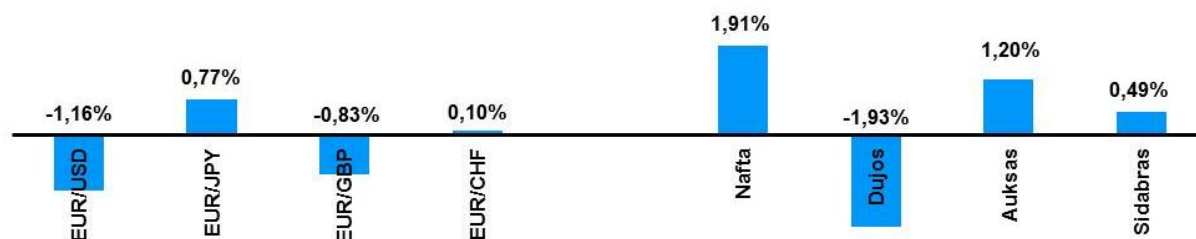
Praėjusią savaitę investuotojų veiksmams įtaką darė pavišintas FED spalio mėnesio susitikimo protokolas, ECB pradėtas Europos ūkio skatinimas bei Japonijos ekonomikos grįžimas į recesiją.

Pasaulio akcijų indeksų savaitiniai pokyčiai

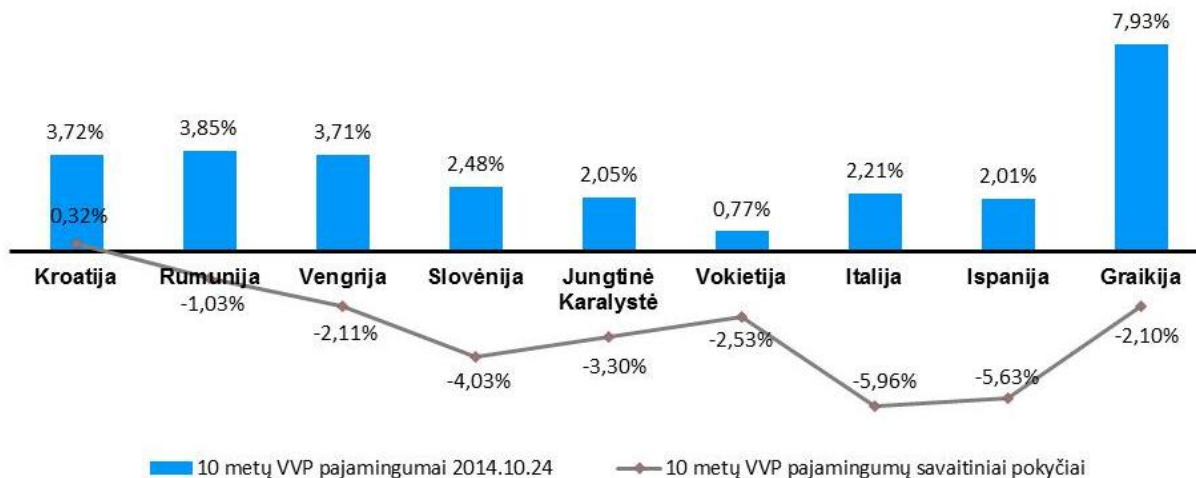
Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

Pagrindinių valiutos porų ir žaliavų savaitiniai pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

ES šalių 10 metų VVP pajamingumai ir jų savaitiniai pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

Praėjusią savaitę tarp Europos vyriausybių vertybinių popierių (VVP) vyravo pajamingumų mažėjimas, kurį lėmė Europos Centrinio Banko monetarinės politikos aktyvumas.

Pagrindinių pasaulio regionų naujienos

Jungtinės Amerikos Valstijos

Praėjusios savaitės viduryje tiek JAV regiono, tiek viso pasaulio investuotojai reagavo į paskelbtą spalio 28-29 d. vykusio JAV centrinio banko (FED) susitikimo protokolą, po kurio JAV regiono akcijos fiksavo nedidelį nuosmukį. Paaiškėjo, jog JAV centrinių bankų vadovai buvo nusiteikę optimistiškai dėl užbaigtos obligacijų supirkimo programos ir, kaip jau tapo įprasta, buvo linkę neatskleisti investuotojų ateities lūkesčius formuojančių detalių. Susitikimo protokolas parodė komiteto narių nesutarimą dėl laikotarpio atskleidimo, kada planuojamas bazinės palūkanų normos kėlimas. Manoma, jog netolimoje ateityje FED atskleis savo pakoreguotus ilgalaikius tikslus, kurie apims infliaciją, nedarbą ir vykdomos monetarinės politikos veiksmus.

Praėjusią savaitę skelbti makroekonominiai rodikliai buvo dviprasmiški: per spalį vartotojų kainų indeksas nepakito, gamintojų kainos šoktelėjo 0,2 proc., o naujų gyvenamųjų namų statyba fiksavo 2,8 proc. nuosmukį.

Vakarų Europa

Akivaizdu, jog mažas regiono BVP augimas ir nedidėjanti infliacija pradeda nerami tiek ekonomistus, tiek investuotojus. Daugeliui prisimenant metų pradžioje prognozuotą defliacijos scenarijų vis didesnis dėmesys krypta į Europos Centrinio Banko (ECB) retoriką. Ir toliau svarstant kokie vertybiniai popieriai bus perkami norint paskatinti regiono vystymąsi, praėjusios savaitės ketvirtadienį ECB pristatė turtu įkeistų finansinių priemonių (angl. *asset backed securities*) pirkimo teisės aktą, o penktadienį rinkas nustebino pirmaisiais realiais pirkimais. Pristatant aktą ECB vadovas M. Draghi užsiminė, jog finansinių priemonių pirkimas galės apimti ir valstybių obligacijas, o visų pirkimų statistika bus skelbiama kiekvienos savaitės pirmadienį.

Praėjusią savaitę skelbti makroekonominiai duomenys nedžiugino: statybų apimtys euro zonoje per rugsėjį sumažėjo 1,8 proc., visoje ES - 0,9 proc., lapkričio mėn vartotojų pasitikėjimas sumažėjo 0,5 punktais, o „Markit“ skaičiuojamas bendras euro zonos pirkimo vadybininkų indeksas, matuojantis verslo aktyvumą, - 0,7 punktais. Nedidelį Investuotojų optimizmą skatino euro zonos tarptautinės prekybos rezultatai – rugsėjo mėn. perteklius, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 7,7 mlrd. eurų.

Vidurio ir Rytų Europa

Užpraeitą savaitę Australijoje vykusių dvidešimties galingiausių pasaulio valstybių vadovų susitikime (G20) Rusija buvo kritikuojama dėl Krymo aneksijos ir padėties destabilizavimo Rytų Ukrainoje. NATO vadovas tikina, jog Rusijos lėktuvų aktyvumas prie NATO sąjungininkų sienų primena Šaltojo karo laikus, tuo tarpu ES naujos sankcijos apėmė tik kelis Ukrainos atsiskyrėlius. Rusijai palaikant separatistus JAV užsiminė apie ginkluotą pagalbą Kijevui. Toks pasisakymas papiktino Rusijos valdžią, kuri sakė, jog tai būtų šiurkštus taikos susitarimo pažeidimas.

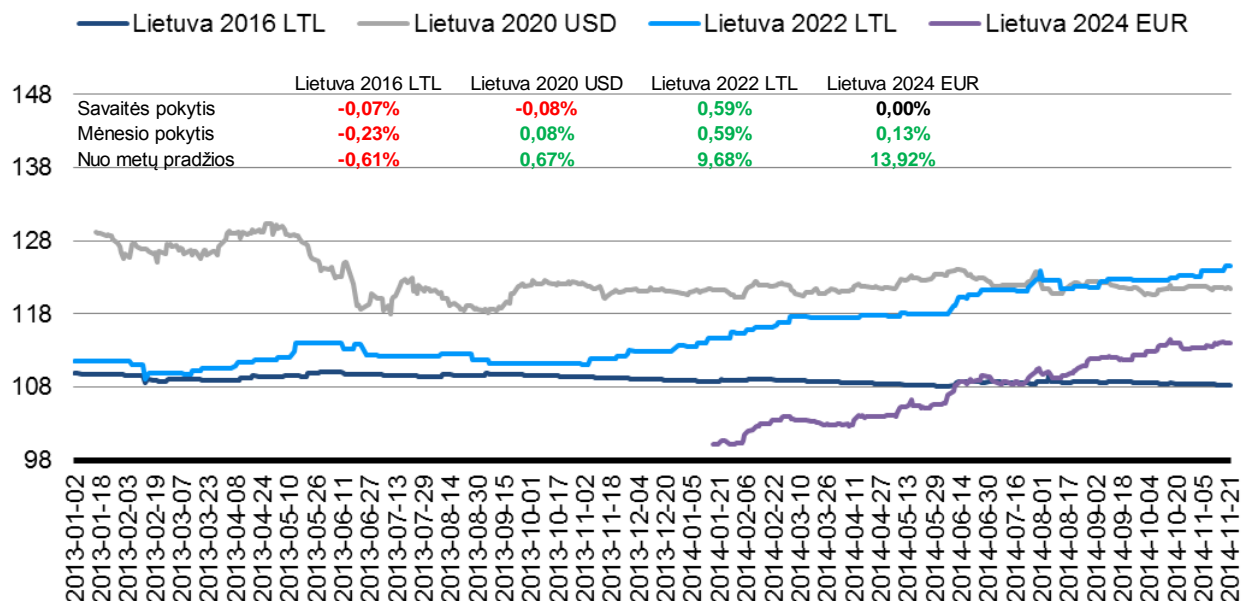
Azija

Praėjusią savaitę Japonijoje užfiksuota recesija, o Kinijos gamybos sektorius pasiekė kritinę ribą. Savaitės pradžioje paaiškėjo, jog Japonijos ūkis trečiąjį šių metų ketvirtį susitraukė 0,4 proc., po 1,9 proc. susitraukimo antrąjį. Šalies premjeras neatidėliodamas pareiškė, jog 2015 m. numatytas pakartotinas pajamų mokesčio didinimas atidedamas bent 18 mėnesių, o penktadienį „paleidžiamas“ žemųjų rūmų parlamentas. Kinijoje taip pat užfiksuotas ūkio lėtėjimas – HSBC/„Markit“ skaičiuojamas gamybos pirkimo vadybininkų indeksas lapkritį sumažėjo 0,4 punktais iki 50 punktų ribos, kuri skiria sektoriaus augimą nuo nuosmukio.

ES valstybių ir jų vertybinių popierių apžvalga

Lietuva

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: *Bloomberg, MC Wealth Management*

> „Eurostat“ užsienio prekybos duomenimis, per pirmuosius aštuonis šių metų mėnesius šalies eksportas mažėjo 2 proc., o importas – 1 proc., palyginus su atitinkamu laikotarpiu pernai. Užsienio prekybos deficitas per minėtą laikotarpį siekė 1,3 mlrd. eurų ir buvo 0,3 mlrd. eurų didesnis, nei tuo pačiu metu pernai.

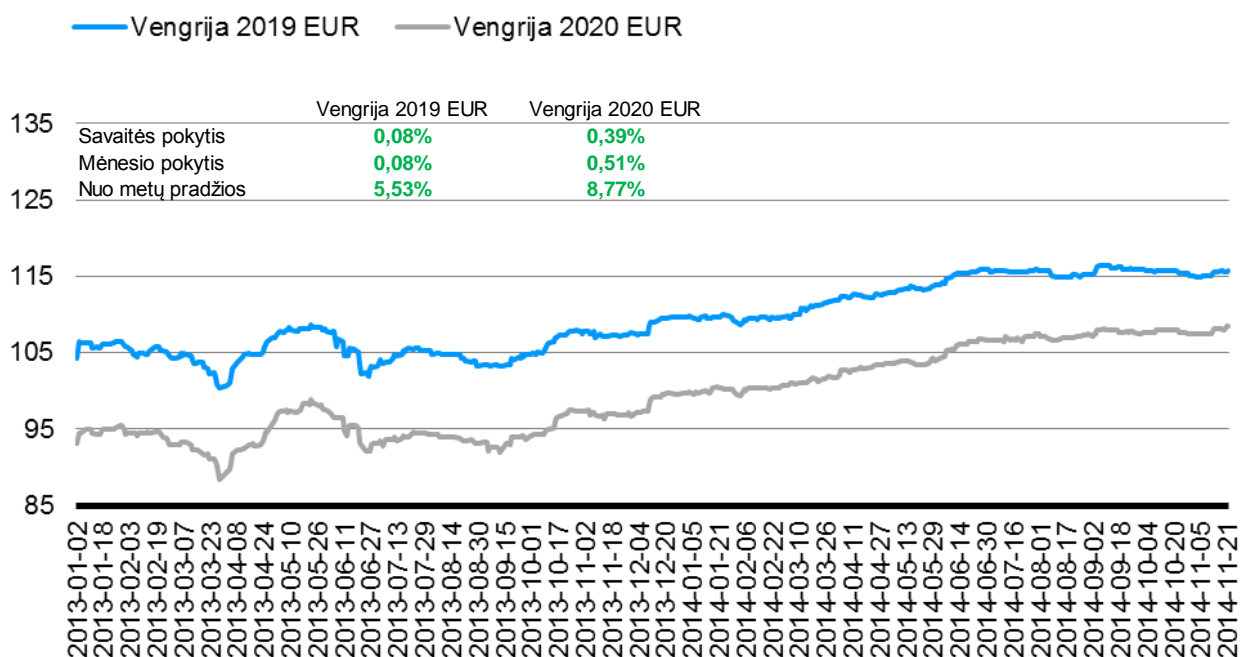
> Praėjusią savaitę vyko diskusijos dėl 2015 m. Lietuvos biudžeto projekto. Po to, kai valstybės kontrolė pateikė išvadą, jog biudžeto projektas nėra realistiškas ir neužtikrina Vyriausybės fiskalinių tikslų įgyvendinimo. Be to, projekte numatytas 4,8 proc. viešojo sektoriaus išlaidų augimas. Tačiau remdamasis savaitės viduryje Finansų ministerijos pateiktomis išvadamis premjeras A. Butkevičius sakė, jog biudžeto projektas neprieštaruoja fiskalinės drausmės įstatymui. Biudžeto projektas kitą savaitę bus pateiktas Seimo pirmajam svarstymui.

> Statistikos departamento duomenimis, šių metų pirmąjį pusmetį 804 šalies įmonėms buvo pradėtas bankroto procesas, t.y. 5 proc. daugiau, nei tuo pačiu metu pernai.

> Statistikos departamento duomenimis, spalio mėn. pramonės produkcijos apimtys šalyje augo 1,2 proc., palyginus su tuo pačiu laikotarpiu pernai. Bendra pramonės produkcijos apimtis spalį siekė 6 mlrd. litų. Per pirmuosius dešimt 2014 m. mėnesių pramonės produkcijos apimtis siekė 56,1 mlrd. litų ir, palyginus su atitinkamu laikotarpiu pernai, sumažėjo 0,8 proc.

Vengrija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: *Bloomberg, MC Wealth Management*

> Praėjusią savaitę Vengrijoje vyko masiniai protestai prieš korupciją, besitęsiantį valdančiosios „Fidesz „ partijos jėgos centralizavimą ir prorusišką premjero Viktor Orban požiūrį. Protestuotojai reikalauja premjero atsistatydinimo, tačiau ekspertų nuomone, tai nėra realistiška. Be to, opozicinės jėgos šalyje yra fragmentiškos ir negali pasiūlyti stiprios atsvaros.

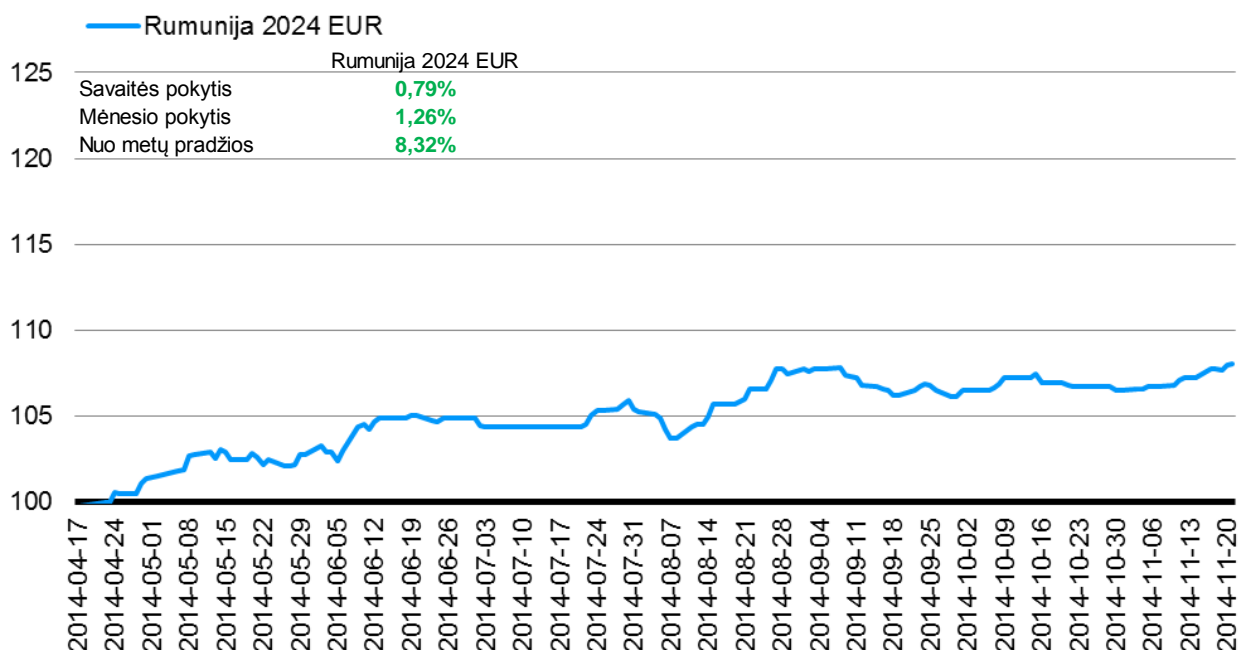
> Vengrijos ūkio ministras pateikė parlamentui įstatymo projektą, pagal kurį nuo 2018 m. šalyje veikiančios prekybos centrai, kurių metinė apyvarta viršija 163 mln. eurų, turėtų užsidaryti, jei dirbs nepelningai dvejus metus iš eilės. Toks įstatymas daugiausiai paliestų didžiuosius užsienio kapitalo prekybos centrus. Be to, praėjusią savaitę šalyje buvo padidinti mokesčiai muilui, alkoholiui bei reklamai. Vengrijoje taikomi specialūs mokesčiai jau buvo ne kartą kritikuoti Europos komisijos bei rinkos dalyvių, nes yra laikomi diskriminuojančiais.

> Praėjusią savaitę ūkio ministerija pranešė, jog šių metų šalies biudžeto išlaidos padidintos 15 mlrd. forintų (49,3 mln. eurų), kurios bus finansuojamos iš šalies „Apsaugos fondo“. Vis dėlto, tai nesutrukdys Vengrijai pasiekti šių metų biudžeto deficito tikslą – 2,9 proc.

> „Eurostat“ užsienio prekybos duomenimis, per aštuonis pirmuosius šių metų mėnesius šalies eksportas augo 3 proc., o importas – 4 proc., palyginus su atitinkamu laikotarpiu pernai. Užsienio prekybos perteklius per minėtą laikotarpį siekė 3 mlrd. eurų ir buvo 0,6 mlrd. eurų mažesnis, nei tuo pačiu metu pernai.

Rumunija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: *Bloomberg, MC Wealth Management*

> Rugsėjo mėnesio „Eurostat“ duomenimis, Rumunijoje užfiksuotas didžiausias tarp ES šalių statybų sektoriaus apimčių augimas, kuris, palyginus su rugpjūčiu, siekė net 7,9 proc. Per trečią ketvirtį, lyginant su antruoju, statybų apimtys augo 1,9 proc.

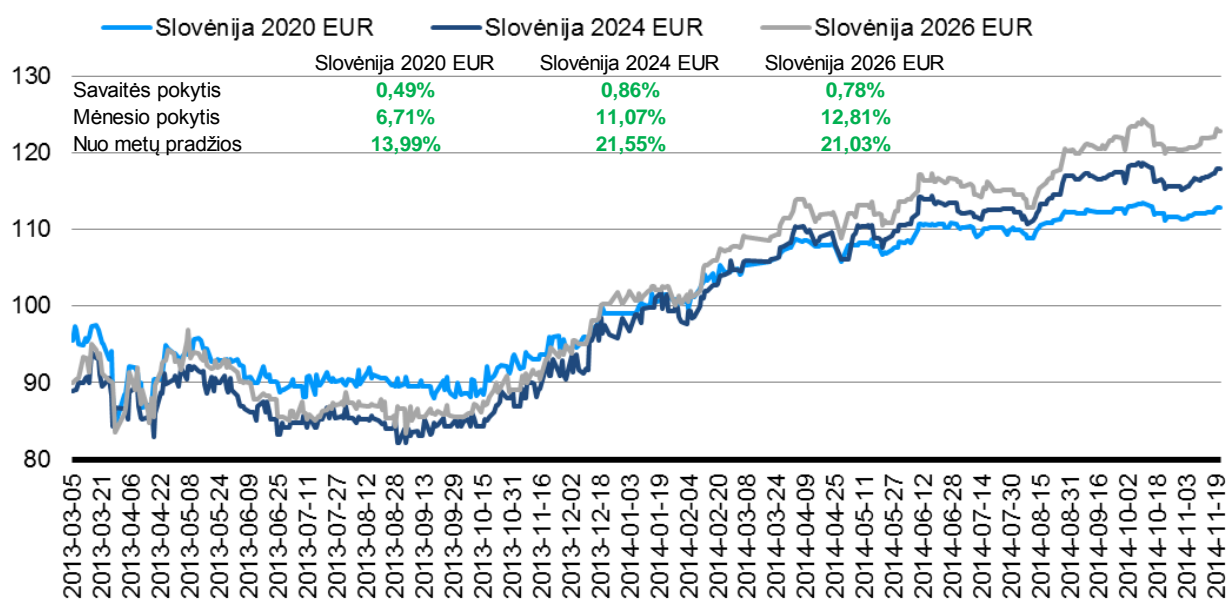
> „Eurostat“ užsienio prekybos duomenimis, per aštuonis pirmuosius šių metų mėnesius šalies eksportas augo 7 proc., o importas – 6 proc., palyginus su atitinkamu laikotarpiu pernai. Užsienio prekybos deficitas per minėtą laikotarpį siekė 3,8 mlrd. eurų ir nepakito, lyginant su tuo pačiu metu pernai.

> Pasaulio banko ir konsultacijų kompanijos PwC tyrimo duomenimis, Rumunijoje reikšmingai palengvėjo sąlygos smulkiam verslui mokėti mokesčius – 189 šalių sąrašė Rumunija užėmė 52 vietą, kai pernai tame pačiame tyrime liko 134-a. Šis rezultatas siejamas su 2010-2013 m. vykdytais mokesčių tvarkos pakeitimais.

> Europos komisija iš sanglaudos fondo skyrė Rumunijai 260 mln. eurų išmoką už pastatytus greitkelius. Ši parama padės šaliai apmokėti paskolas, paimtas greitelių statybai iš Europos investicijų banko bei Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko.

Slovėnija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: *Bloomberg, MC Wealth Management*

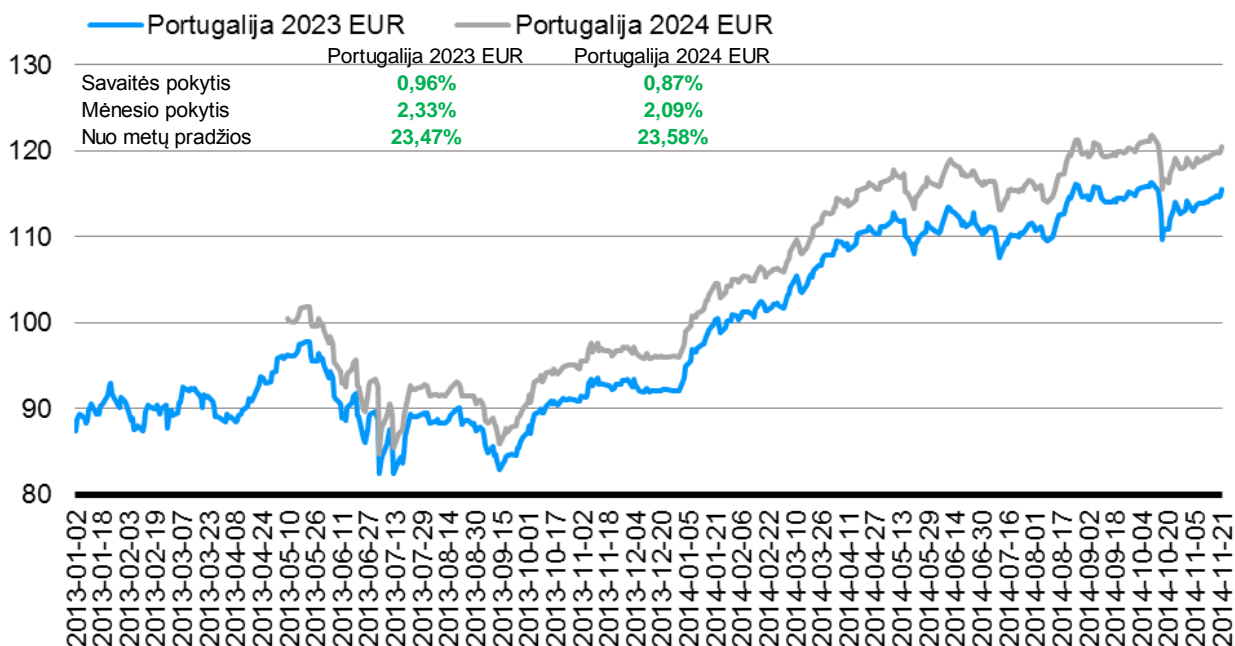
> Valstybės valdomos ir privatizuojamų objektų sąrašė esančios įmonės „Telekom Slovenia“ per pirmuosius devynis šių metų mėnesius grynasis pelnas sumažėjo 19 proc., palyginus su atitinkamu laikotarpiu pernai, ir siekė 37,7 mln. eurų.

> „Eurostat“ užsienio prekybos duomenimis, per aštuonis pirmuosius šių metų mėnesius šalies eksportas augo 4 proc., o importas – 1 proc., palyginus su atitinkamu laikotarpiu pernai. Užsienio prekybos perteklius per minėtą laikotarpį siekė 0,9 mlrd. eurų ir padidėjo 0,5 mlrd. eurų, lyginant su tuo pačiu metu pernai.

> Rugsėjo mėnesio „Eurostat“ duomenimis, Slovėnijoje užfiksuotas didžiausias tarp ES šalių statybų sektoriaus apimčių smukimas, kuris palyginus su rugpjūčiu siekė net 8,6 proc. Per trečią ketvirtį, lyginant su antruoju, statybų apimtyms sumažėjo 6,5 proc.

Portugalija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: *Bloomberg, MC Wealth Management*

> Centrinio banko duomenimis, Portugalija rugsėjo mėnesį pasiekė 131,6 proc. BVP lygį, kai liepos pabaigoje rodiklis sudarė 129,4 proc. BVP.

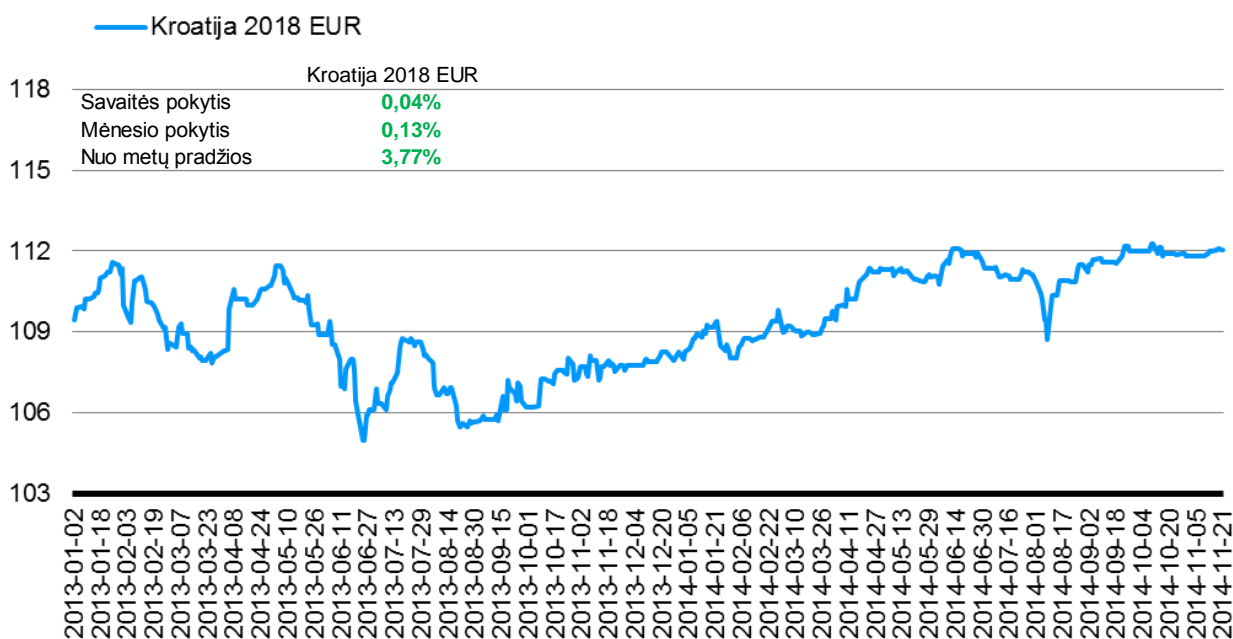
> Centrinio banko vadovas Carlos Costa pranešė, jog jaučiamas susidomėjimas nuo „Banco Espirito Santo“ atskirtu geruoju banku „Novo Banco“ ir tikimasi sulaukti jo pirkimo pirminių pasiūlymų kitų metų pradžioje, o įpareigojančių pasiūlymų – antrojo ketvirčio viduryje.

> „Eurostat“ užsienio prekybos duomenimis, per aštuonis pirmuosius šių metų mėnesius šalies eksportas augo 1 proc., o importas – 3 proc., palyginus su atitinkamu laikotarpiu pernai. Užsienio prekybos deficitas per minėtą laikotarpį siekė 6,8 mlrd. eurų ir padidėjo 0,9 mlrd. eurų, lyginant su tuo pačiu metu pernai.

> Rugsėjo mėnesio „Eurostat“ duomenimis, Portugalijos statybų sektoriaus apimtys sumažėjo 0,7 proc., palyginus su rugpjūčiu, o per trečią ketvirtį, lyginant su antruoju, statybų apimtys sumažėjo 0,6 proc.

Kroatija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: *Bloomberg, MC Wealth Management*

> Praėjusią savaitę buvo paskelbta Kroatijos prezidento rinkimų data. Jie vyks gruodžio 28 d. Dabartinis prezidentas Ivo Josipovic, palaikomas valdančiųjų socialdemokratų partijos, pirmąją visuomenės nuomonės apklausose. Artimiausiu jo konkurentu laikomas didžiausios opozicijos partijos – konservatorių „HDZ“ atstovas Kolinda Grabar-Kitarovic. Kroatijos prezidentas atstovauja šalies užsienio politiką ir yra ginkluotųjų pajėgų vadas, tačiau neturi galių vetuoti šalies įstatymus.

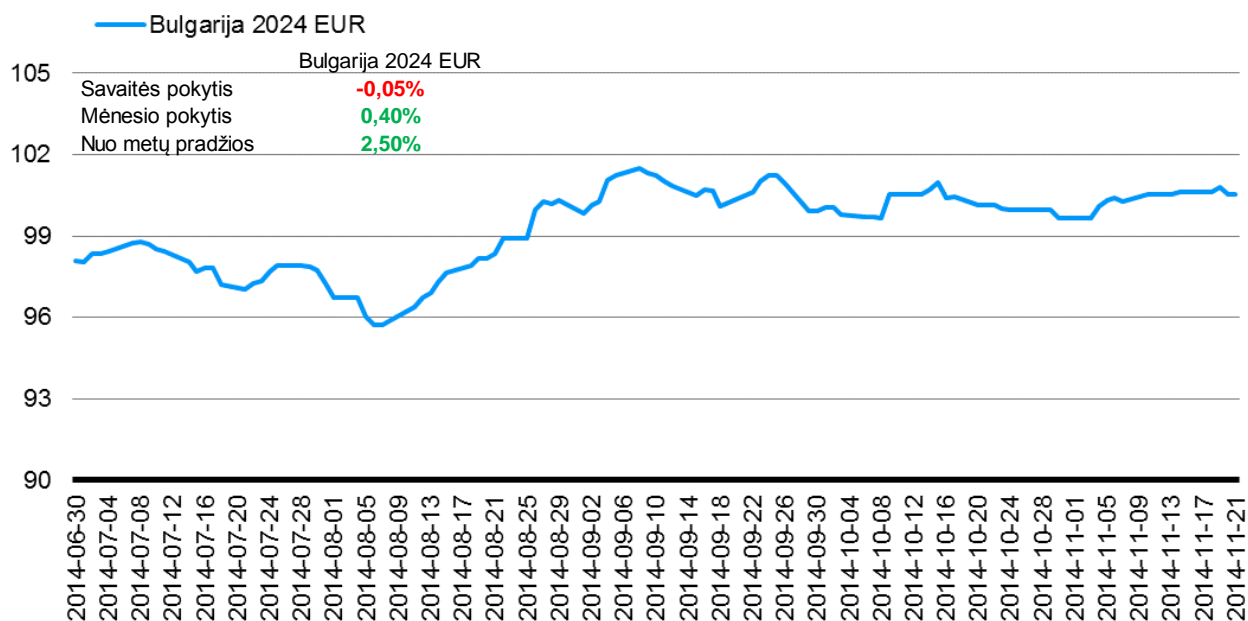
> „Eurostat“ užsienio prekybos duomenimis, per aštuonis pirmuosius šių metų mėnesius šalies eksportas augo 9 proc., o importas – 1 proc., palyginus su atitinkamu laikotarpiu pernai. Užsienio prekybos deficitas per minėtą laikotarpį siekė 4,6 mlrd. eurų ir sumažėjo 0,4 mlrd. eurų, lyginant su tuo pačiu metu pernai.

> Ketvirtadienį vyriausybė patvirtino valstybės nuosavybės valdymo planą, pagal kurį 2015 m. tikimasi 3,4 mlrd. kunų (virš 443 mln. eurų) biudžeto pajamų iš valstybės nuosavybės valdymo, daugiausiai iš nekilnojamo turto bei valstybės įmonių pardavimo, įtraukimo į prekybos sąrašus finansų rinkoje bei dividendų.

> Vyriausybė užregistravo įstatymo projektą, kuriuo siūloma padidinti neapmokestinamą minimalų darbo užmokestį ir pensiją bei padidinti užmokesčio ribą, nuo kurios mokamas didžiausias 40 proc. mokestis. Opozicija pritaria pasiūlymui, tačiau mano, jog pokyčiai turės nereikšmingą įtaką žemas pajamas gaunantiems gyventojams, kai uždirbantys daugiau pajus reikšmingesnę naudą.

Bulgarija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: *Bloomberg, MC Wealth Management*

> Šaltiniai Bulgarijos parlamente teigia, jog po diskusijų su ministru pirmininku ir parlamento grupėmis, šalies centrinio banko vadovas Ivan Iskrov lapkričio pabaigoje turėtų atsistatydinti. Dauguma politikų mano, jog p. Iskrov yra atsakingas dėl neadekvataus „Corpbank“ krizės valdymo. Trečiadienį taip pat atsistatydino šalies Indėlių draudimo fondo vadovas Rosen Nikolov.

> Trečiadienį šalies Centrinis bankas pratęsė specialios priežiūros programą „Victoria“ bankui, kuris yra sudarytas iš dalies „Corpbank“ turto, iki gruodžio 22 d. ir nurodė parduoti dalį banko turto. Tikimasi, jog pardavimo pajamos sieks 180 mln. levų (apie 92 mln. eurų) ir padengs visus „Victoria“ banko indėlius, o klientai atgaus prieigą prie savo sąskaitų nuo gruodžio 12 d.

> Parlamento biudžeto komiteto vadovė Menda Stoyanova pranešė, jog svarstoma padidinti mokesčius, taikomus iš banko indėlių uždirbtoms palūkanoms iki 10 proc. Šiuo metu mokesčiai siekia 8 proc. ir sudaro nereikšmingą šalies biudžeto pajamų dalį.

> „Eurostat“ užsienio prekybos duomenimis, per aštuonis pirmuosius šių metų mėnesius šalies eksportas mažėjo 3 proc., o importo apimtys nepakito lyginant su atitinkamu laikotarpiu pernai. Užsienio prekybos deficitas per minėtą laikotarpį siekė 2,6 mlrd. eurų ir padidėjo 0,5 mlrd. eurų, lyginant su tuo pačiu metu pernai.

> Rugsėjo mėnesio „Eurostat“ duomenimis, Bulgarijos statybų sektoriaus apimtys augo 2,4 proc., palyginus su rugpjūčiu, o per trečią ketvirtį, lyginant su antruoju, statybų apimtys padidėjo 0,4 proc.